

Кримінальний процес

УДК 343.131

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.16930773>

Забезпечення незалежності та ефективної діяльності Національного антикорупційного бюро України та інших слідчих органів України

Тертишник Володимир Митрофанович,

доктор юридичних наук, професор,
професор Університету митної справи та фінансів,
Україна, <https://orcid.org/0000-0002-2993-0450>

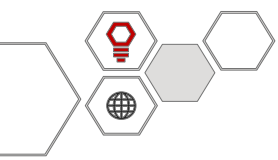
Прийнято: 12.08.2025 | Опубліковано: 23.08.2025

Анотація. У статті проаналізовані колізії що виникають в процесі перманентних реформ діяльності слідчих й антикорупційних органів, проблеми незалежності та процесуальної самостійності слідчих та прокурорів.

САП, відновлюючи свою виключну компетенцію щодо нагляду за законністю діяльності слідчих НАБУ, має отримати також компетенцію щодо нагляду за законністю в діяльності слідчих ДБР, але лише у справах, щодо злочинів, які вчинені прокурорами.

Детективи НАБУ мають зосередитись на протидії політичній корупції, а для цього щонайменше НАБУ має бути виведено із підпорядкування Кабінету Міністрів України та отримати максимально можливу незалежність від законодавчої влади.

На основі слідчих Національної поліції пропонується створити – Державне агентство розслідувань (ДАР), посилюючи незалежність даного

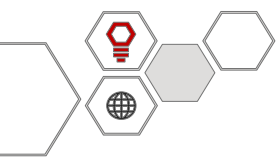
органу від органів місцевого самоврядування, де непочатий край роботи з проблемами тендерів та «відкатів».

Необхідно скасувати процесуальний інститут дачі прокурором обов'язкових до виконання вказівок слідчому, залишаючи достатніми для забезпечення законності компетенції прокурора щодо скасування незаконних рішень слідчого.

В Конституції України визначити, що Прокуратура виконує в державі функцію нагляду за забезпеченням верховенства права в державі і суспільстві. Процедура призначення Генерального прокурора на посаду, має мінізувати можливості впливу на нього з боку інших гілок влади та їх посадових осіб, а також боку політичних партій та їх коаліцій. Верховною Радою України не повинна мати права відправляти Генерального прокурора у відставку з підстави «недовіри». Примусове відправлення у відставку Генерального прокурора та керівників слідчих органів та має бути допустимим лише в порядку імпідменту.

Необхідно закріпити в Конституції України та реалізації в галузевому законодавстві, наряду з засадою верховенства права, таких принципів діяльності прокуратури, слідчих та інших правоохоронних органів, як людяність, презумпція добропорядності людини, процесуальна самостійність та незалежність слідчого, прокурора, експерта, доповнити КПК України ст. 351-3 «Перешкоджання діяльності слідчого».

Ключові слова: слідчий, детектив, НАБУ, ефективність розслідування, прокурор, незалежність слідчого, процесуальна самостійність слідчого, функції прокурора, незалежність прокурора.

Ensuring the independence and effectiveness of the activities of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine and other investigative bodies

Volodymyr Tertyshnyk,

Doctor of Law, Professor, Academician of the Academy of Political and Legal Sciences of Ukraine, Professor of the University of Customs and Finance of Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-2993-0450>

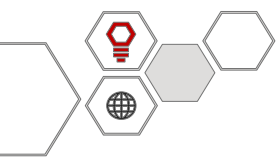
Abstract: The article analyzes the conflicts that arise in the process of permanent reforms of the activities of investigative and anti-corruption bodies, the problems of independence and procedural independence of investigators.

In the current conditions of legal democracy, there is a need to develop and adopt a new doctrinally balanced "Criminal Procedure Code of Ukraine", as well as unified legislative acts on NABU, the SBI and the ESBP, to adopt a doctrinally balanced integrative legislative act – the Code of Evidence.

The SAP, restoring its exclusive competence to supervise the legality of the activities of NABU investigators, should also receive competence to supervise the legality of the activities of the SBI investigators, but only in cases involving crimes committed by prosecutors.

NABU detectives should focus on combating political corruption, and for this, at least NABU should be removed from the subordination of the Cabinet of Ministers of Ukraine and gain maximum possible independence from the legislative branch.

On the basis of the investigators of the National Police, it is proposed to create the State Investigation Agency (SIA), strengthening the independence of this body from local self-government bodies, where the work with the problems of tenders and "kickbacks" has not begun.

It is necessary to abolish the procedural institute of the prosecutor giving binding instructions to the investigator, leaving the competence of the prosecutor to cancel the illegal decisions of the investigator sufficient to ensure legality.

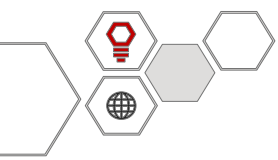
The Constitution of Ukraine stipulates that the Prosecutor's Office performs the function of supervision in the state over ensuring the rule of law in the state and society. The procedure for appointing the Prosecutor General to the post should minimize the possibilities of influence on him by other branches of government and their officials, as well as by political parties and their coalitions. The Verkhovna Rada of Ukraine should not have the right to dismiss the Prosecutor General on the grounds of "no confidence". The forced dismissal of the Prosecutor General and the heads of investigative bodies should be permissible only by impeachment.

It is necessary to enshrine in the Constitution of Ukraine and the implementation in sectorial legislation, along with the principle of the rule of law, such principles of the activities of the prosecutor's office, investigators and other law enforcement agencies as humanity, the presumption of human integrity, procedural independence and independence of the investigator, prosecutor, expert. To supplement the CPC of Ukraine with Art. 351-3 "Obstruction of the investigator's activities".

The problem of developing a doctrinal model of the system of principles of the rule of law, the constitutional principle of independence of investigative bodies and disclosure of the problems of independence and effective activity of the judiciary remains relevant.

Keywords: investigator, detective, NABU, effectiveness of investigation, prosecutor, independence of the investigator, procedural independence of the investigator, functions of the prosecutor, independence of the prosecutor.

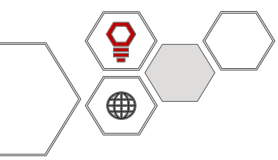
Постановка наукової проблеми та її значення. За роки з моменту закріплення в Конституції України (1996 р.) стратегічного курсу України на

розбудову незалежної, суверенної, соціальної та правової держави, в нашій державі попри існування слідчих органів в СБУ та в МВС, створено чимало нових слідчих та інших антикорупційних правоохоронних органів, зокрема, НАБУ, ДБР, Бюро економічної безпеки. Разом з тим, масштаби самої корупції набрали таких обертів, що стають загрозою національній безпеці. Ефективність правоохоронних органів потребує суттєвого покращення. І проблема, скоріше не тільки в об'єктивній складності самої діяльності щодо протидії корупції, а й в тому, що в процесі правових реформ не забезпечено належним чином реалізації принципу розподілу влади, не створено надійних механізмів стримувань і противаг проти реанімації тоталітаризму, а більш того рік від року виконавча влада робить спроби підпорядкувати собі слідчі органи, знизити рівень незалежності слідчих, детективів, ревізорів, експертів, створити можливості маніпуляцій слідством.

Відтак, потребують інтегративного аналізу стратегія, доктрина та практика протидії корупції, питання забезпечення ефективності розслідувань, інституційні аспекти незалежності слідчих та інших антикорупційних органів.

Актуальність проблеми. Причини низької ефективності антикорупційної політики та практики її реалізації, в певній мірі пов'язані з проблемами незалежності НАБУ та процесуального статусу слідчих. В перманентних обертах правових реформ ці проблеми не розв'язується, а в окремих аспектах накопичуються новими невдалими «досягненнями». Зокрема в новоприйнятому Законі України від 22 липня 2025 року № 4555-IX (прозваним в суспільстві «законом про ліквідацію НАБУ»), були закладені механізми підпорядкування САП Генеральному Прокурору, а вже Законом № 4560-IX від 31 липня 2025 року ці ж положення викладені в новій формі, яка відновлює старі концепти. З урахуванням указаних законодавчих новел, проблеми незалежності слідчих і детективів потребують окремого системного вивчення.

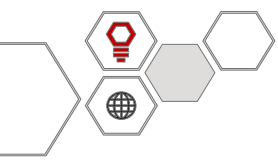

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми показує, що попри те, що останніми роками активізувались дослідження проблем слідчої діяльності та протидії корупції [1-15], потребують окремої уваги питання забезпечення інституційної незалежності та ефективної діяльності НАБУ та інших слідчих й антикорупційних органів, а також незалежності слідчих в рамках процедури розслідування, особливо в контексті останніх реформаторських змін КПК України щодо взаємодії Генерального прокурора та Спеціальної антикорупційної прокуратури (САП) і НАБУ.

Метою даної роботи є визначення основних алгоритмів удосконалення статусу, гарантій незалежності та ефективної діяльності слідчих органів, прокуратури, спеціальної антикорупційної прокуратури та інших правоохоронних органів щодо виявлення, попередження та розслідування корупційних злочинів.

Викладення основного матеріалу дослідження. В новоприйнятому Законі України від 22 липня 2025 року № 4555-IX (прозваним в суспільстві «законом про ліквідацію НАБУ»), закладені механізми підпорядкування САП Генеральному Прокурору. Деталі та послідовність непослідовних дій різних інституцій влади отримали потребують детального системного фахового вивчення і юридичної оцінки. Даним липневим законом на детективів НАБУ покладался обов'язок виконання усіх вказівок Генерального прокурора і підлеглих йому прокурорів. Але задіяні законодавчі новації не були позитивно сприйняті суспільством, стали приводом для мітингів протесту. Вищеназваний закон, як був поспішно прийнятий, так поспіхом і змінений.

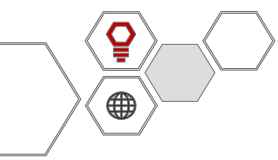
Законом № 4560-IX від 31 липня 2025 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення повноважень Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури» були внесені поправки до КПК України, якими «все старе стало

новим», але не зовсім. Зокрема встановлено, що Генеральний прокурор для здійснення своїх повноважень «має право надавати письмову вказівку керівнику органу досудового розслідування (*окрім підрозділів детективів та підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України*), яка є обов'язкова для виконання, щодо надання йому матеріалів досудового розслідування із встановленням строку та способу її виконання», а в ст. 40 КПК України закріплено, що «детектив Національного антикорупційного бюро України зобов'язаний виконувати доручення та вказівки тільки прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, які надаються у письмовій формі». Є позитив, але... «Коли караван розвертається назад, попереду трапляється кульгавий верблюд» (Східна мудрість).

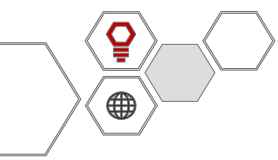
Системний аналіз законодавчих реформ показує на стійку тенденцію перманентного звуження гарантій незалежності слідчих органів та самих слідчих і детективів.

По-перше, ще при прийнятті ще в 2012 році (під лобіюванням людини, щодо якої до цього була порушена кримінальна справа за замах на незаконну приватизацію Одеського припортового заводу), парламент проігнорував положення ч. 2 ст. 114 КПК України 1961 року, де слідчому надавалась можливість оскарження вищому прокуророві вказівок прокурора в разі незгоди з такими, закріпивши регресивну норму в ч. 4 ст. 40 чинного КПК України про те, що слідчий зобов'язаний беззаперечно виконувати усі вказівки прокурора, які надаються у письмовій формі. Для профілактики політичної амнезії нагадаємо, що такі положення дивним чином збігаються з положеннями ст. 118 КПК «ближнього зарубіжжя» 1938 року. Між тим, ці позиції зберігаються новоприйнятими липневими реформами, а сам КПК України досі містить широку систему правових колізій та так званого «беззубого» (*lex imperfecta*) або імітаційного права (*lex simulate*), які нелогічні, часто штучно ускладнюють виконання слідчим завдань кримінального процесу.

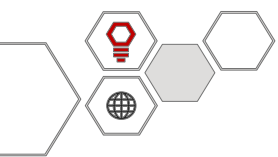
По-друге, не дотримані засади інституційної незалежності слідчих органів. Так, якщо незалежність Державного бюро розслідувань визначається статусом Державного бюро розслідувань як державного правоохоронного органу, який не входить до системи органів виконавчої влади (що є більш позитивно), то ст. 1 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» в редакції 2021 року визначено, що: «Національне антикорупційне бюро України є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом». По суті цим законом, всупереч принципу незалежності, діяльність НАБУ спрямовується і координується безпосередньо Кабінетом Міністрів України. Керівництво діяльністю Національного бюро здійснює його Директор, який призначається на посаду строком на сім років та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України. (Стаття 6 Закону України «Про НАБУ»). Кабінет Міністрів України за наявності підстав **приймає рішення про звільнення** Директора Національного бюро з посади, якщо за нього проголосувало не менш як дві третини посадового складу Кабінету Міністрів України, визначеного відповідно до статті 6 Закону України "Про Кабінет Міністрів України". (ч. 2 ст. 6 Закону України «Про НАБУ»). Дані приписи законодавства в значній мірі нівелюють проголошений принцип незалежності НАБУ та гарантії діяльності його посадових осіб. Те ж саме маємо і щодо БЕБ.

В законах не повинно бути доктринально хибних положень чи навіть дрібних колізій, а проблема часто криється саме в таких. Процедура формування САП створює більш-менш дієві гарантії незалежності від виконавчої і законодавчої влади. Щонайменше певна автономія САП дозволяє уникати небажаного тиску з боку Генерального прокурора. Зважаючи на те, що сам Генеральний прокурор залишається в значній залежності від депутатського корпусу Парламенту, законодавчого органу, який в процесі реформ, здійснених в супереч конституційним нормам про право громадян обирати і бути обраними та ст. 22 Конституції України, став обиратись виключно за партійними

списками, внаслідок чого значно політизувався. А відтак, «заполітизована» Верховна Рада України і обирає Генерального прокурора та може відправити його у відставку (за недовірою). Наразі процедура формування САП зберігає «більш-менш» виважену незалежність його як від парламентарів, так і від «залежного від них» Генпрокурора. Але залишається не до кінця продуманим питання про унеможливлення залежності САП та детективів НАБУ від іноземних «загадкових» фахівців, а також ряду вітчизняних «експертів», зокрема при застосуванні процедур конкурсного відбору, як це визначено в перманентно змінюваних та розпливчатих положеннях ст. 29-1 Закону України «Про прокуратуру», ст. 7, 10 «Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України». Незавершена кримінальна справа про факти корупції у стінах Верховного суду, показує на явні проблеми з формуванням на конкурсній основі судових та правоохоронних органів. Мають бути посилені принципи прозорості формуванні самих «експертів», посилені гарантії незалежності слідчих і детективів як від органів державної влади і політичних структур держави, так і від іноземних інституцій.

Не можна не помітити, що уже новим, швидко прийнятим Законом № 4560-IX від 31 липня 2025 року, серед усього його багатослів'я закріплена одна малопомітна на перший погляд «дрібничка», заради якої скоріше й затівалась ця липнева ініціація «*lex simulate*» з можливим доленосним значенням для топ-корупціонерів. Зокрема, третій абзац частини 5 ст. 36 КПК України звучить так: «Забороняється доручати здійснення досудового розслідування кримінального правопорушення, віднесеного до підслідності Національного антикорупційного бюро України, іншому органу досудового розслідування, **крім випадків** наявності об'єктивних обставин, що унеможливають функціонування Національного антикорупційного бюро України чи здійснення ним досудового розслідування в умовах воєнного стану. Право доручати здійснення досудового розслідування іншому органу за наявності об'єктивних

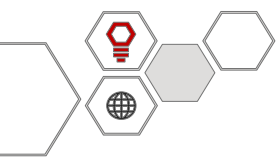

обставин, що унеможливлюють функціонування Національного антикорупційного бюро України чи здійснення ним досудового розслідування в умовах воєнного стану, має заступник Генерального прокурора - керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або Генеральний прокурор (особа, яка виконує його обов'язки)». Тобто, саме зараз, в умовах воєнного стану, і без якихось інших додаткових підстав Генеральний прокурор може вилучити усю справу з усіма доказами, що розслідується діючим НАБУ, та передати її іншому слідчому органу, наприклад СБУ. Фактично новий закон легалізував те, що уже могло відбутися на основі скасованого цим же законом положень дев'ять днів раніше прийнятого законодавчого акту.

Ну, а якщо хтось не згоден, то ось вам процедура: «Спір про підслідність у кримінальному провадженні, яке може належати до підслідності Національного антикорупційного бюро України, вирішує Генеральний прокурор або заступник Генерального прокурора - керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (особа, яка виконує його обов'язки)», - ч. 5 ст. 218 КПК України в оновленій редакції. Крапка? Та ні, схоже це лише початок...

В діяльності слідчих органів важливого значення набуває забезпечення незалежності слідчих, яка має декілька аспектів; а) забезпечення інституційної незалежності самих слідчих органів від інших гілок влади, посадових осіб владних інституцій та іноземних організацій; б) забезпечення незалежності слідчого від інших учасників кримінальних проваджень; в) забезпечення процесуальної самостійності при застосуванні процесуальної форми проваджень слідчих та інших процесуальних дій.

Думається, що в існуючих реаліях, варто повернутись до ідеї закону «Про слідчі органи та статус слідчого», у якому мають бути зміцнені гарантії діяльності слідчого. На наш погляд, ніхто не повинен мати права давати будь-які вказівки слідчому щодо провадження у кримінальній справі. Для прокурора достатнім буде право давати лише рекомендації, а також скасовувати незаконні

рішення слідчого, чи передавати справі іншому слідчому. Керівництво слідством, як таке, має бути зосереджено не на процесуальному керівництві слідчими діями, а на належній логістиці та організації діяльності слідчих підрозділів.

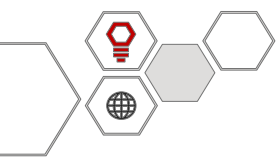
У попередніх працях ми ограновували необхідність надання слідчому статусу недоторканності, аналогічного тому, яким наділені судді. Висловлені пропозиції залишаються ще більш актуальними і сьогодні, оскільки реформа законодавства щодо статусу слідчого функціонує в зворотному напрямку.

На наш погляд, в контексті розв'язання питань удосконалення діяльності суб'єктів доказування, зокрема, і оптимізації слідчої діяльності, взагалі, слід реалізувати наступні доктринальні положення.

1. НАБУ має бути виведено із підпорядкування Кабінету Міністрів України, а його керівник не повинен призначатись чи звільнятись рішеннями виконавчої влади. Слідчі НАБУ мають зосередитись також на протидії політичній корупції.

2. САП, відновлюючи свою виключну компетенцію щодо нагляду за законністю діяльності слідчих НАБУ, має отримати також компетенцію щодо нагляду за законністю в діяльності слідчих ДБР, але лише у справах, щодо злочинів, які вчинені прокурорами. Варто виключати можливості ситуації, коли слідчий ДБР розслідує злочин прокурора місцевої прокуратури, а нагляд і керівництво ним, здійснює прокурор відповідної установи.

3. Об'єднати слідчі підрозділи ДБР і БЕБ та віднести до компетенції даного об'єднаного підрозділу протидію корупції та економічній злочинності, які нерідко знаходяться в своєрідній «синергетичній» єдності. На основі слідчих Національної поліції варто створити – Державне агентство розслідувань (ДАР), посилюючи незалежність даного органу від органів місцевого самоврядування, де непочатий край роботи з проблемами тендерів та «відкатів».

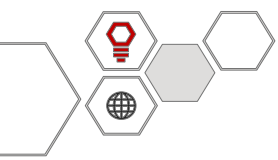
4. Скасувати процесуальний інститут дачі прокурором обов'язкових до виконання вказівок слідчому, залишаючи достатніми для забезпечення законності компетенції щодо скасування незаконних рішень слідчого.

5. Для удосконалення діяльності щодо виявлення латентних злочинів, на інтегративній основі таких заходів, які сьогодні передбачені ст. 272 «Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації», ст. 275 «Використання конфіденційного співробітництва» та законодавства про ОРД розробити окремий інститут «виявлення та дослідчої детективної доказової діяльності».

6. В Конституції України визначити, що Прокуратура виконує в державі одну з основних функцій - нагляд за забезпеченням верховенства права в державі і суспільстві.

7. Процедура призначення Генерального прокурора на посаду, має мінізувати можливості впливу на нього з боку інших гілок влади та їх посадових осіб, а також з боку політичних партій та їх коаліцій. Для цього варто закріпити законодавче правило, що Верховна Рада України призначає нового Генерального прокурора, не в перший рік своєї каденції, а в останню сесію, строком на 9 років, без права відправки його у відставку Верховною Радою України за формуванням «недовіри». Примусове відправлення у відставку Генерального прокурора та керівників слідчих органів та має бути допустимим лише в порядку імпічменту на підставі відповідних для цього фактів, або порушень законодавчо визначених вимог щодо бездоганної ділової репутації. Оскільки до функції прокуратури віднесено процесуальне керівництво слідчим, оправдано буде на законодавчому рівні закріпити положення, що на посаду прокурора призначається особа, яка має відповідний стаж правничої роботи на посадах слідчих.

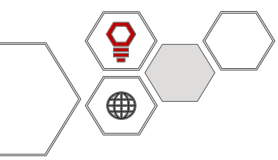
8. Верховна Рада України має отримувати повноваження щодо зміни рівня заробітної плати прокурорів та слідчих, антикорупційних та інших

правоохоронних органів і суду лише в останню свою каденцію, а при визначенні такої керуватись принципом справедливості. Логічно буде уніфікувати та урівняти заробітну плату судді, слідчого та прокурора. Заробітна плата слідчого має бути не меншою зарплати судді та прокурора відповідного регіонального чи загальнодержавного рівня.

9. Якщо Законом України від 16 липня 2025 року № 4547 IX внесені зміни до ст. 397 КК України «Втручання в діяльність адвоката», якими посилена відповідальність за перешкоджання адвокатській діяльності, то логічно виникає питання, чи не виникає потреба в відповідальності за подібного роду перешкоджання слідчій діяльності. Пропонуємо доповнити КК України ст. 351⁻³ «Перешкоджання діяльності слідчого» такого змісту: «Невиконання законних вимог слідчого, втручання у слідчу діяльність шляхом незаконного доступу до матеріалів слідства, вилучення або розголошення доказів та порушення таємниці слідства, шантаж, створення штучних ускладнень у роботі слідчого, давання прокурором чи керівником слідчого підрозділу необґрунтованих, чи таких вказівок, які реально неможливо виконати, здійснення дій щодо перешкоджання виконанню слідчим своїх законних повноважень — караються штрафом від шестисот до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на той самий строк.

Процес правової реформи в Україні обумовлює необхідність закріплення в Конституції України та реалізації в галузевому законодавстві, наряду з засадою верховенства права, таких принципів діяльності прокуратури, слідчих та інших правоохоронних органів, як людяність, презумпція добропорядності людини, процесуальна самостійність та незалежність слідчого, прокурора, експерта.

В сучасних реаліях протидії злочинності доцільно буде прийняти новий більш виважений КПК України та нові уніфіковані закони щодо НАБУ та інших слідчих органів.

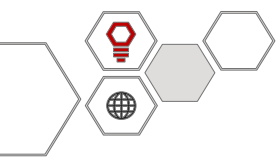
Висновки.

Для забезпечення ефективності слідчих органів необхідно зміцнити статус їх незалежності та забезпеченні процесуальної самостійності слідчих, юридично визначити доктринально важливі функції прокуратури в умовах правової демократії та процедуру їх виконання, забезпечити розробку та прийняття нового «Кримінально-процесуального кодексу України», а також уніфікованих законодавчих актів щодо НАБУ, ДБР та БЕБ.

НАБУ, БЕБ мають бути виведено із підпорядкування Кабінету Міністрів України. САП, відновлюючи свою виключну компетенцію щодо нагляду за законністю діяльності слідчих НАБУ, має отримати також компетенцію щодо нагляду за законністю в діяльності слідчих ДБР, але лише у справах, щодо злочинів, які вчинені прокурорами. Слідчі НАБУ мають зосередитись також на протидії політичній корупції. На основі слідчих Національної поліції варто створити – Державне агентство розслідувань (ДАР), посилюючи незалежність даного органу від органів місцевого самоврядування, де непочатий край роботи з проблемами тендерів та «відкатів».

Необхідно скасувати процесуальний інститут дачі прокурором обов'язкових до виконання вказівок слідчому, залишаючи достатніми для забезпечення законності компетенції щодо скасування незаконних рішень слідчого.

В Конституції України визначити, що Прокуратура виконує в державі функцію нагляду за забезпеченням верховенства права в державі і суспільстві. Процедура призначення Генерального прокурора на посаду, має мінізувати можливості впливу на нього з боку інших гілок влади та їх посадових осіб, а також боку політичних партій та їх коаліцій. Верховною Радою України не

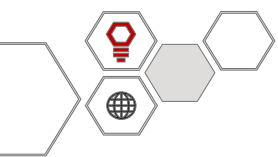
повинна мати права відправляти Генерального прокурора у відставку з підстави «недовіри». Примусове відправлення у відставку Генерального прокурора та керівників слідчих органів та має бути допустимим лише в порядку імпічменту.

Необхідно закріпити в Конституції України та реалізації в галузевому законодавстві, наряду з засадою верховенства права, таких принципів діяльності прокуратури, слідчих та інших правоохоронних органів, як людяність, презумпція добропорядності людини, процесуальна самостійність та незалежність слідчого, прокурора, експерта, доповнити КПК України ст. 351³ «Перешкоджання діяльності слідчого».

Перспективи подальшого дослідження проблеми вбачаються в розробці доктринальної системи принципів правової держави, розкриття проблем незалежності судової влади, розробці проекту нового КПК України.

Список використаних джерел

1. Верховенство права в діяльності правоохоронних органів. Монографія / В. Тертишник, Т. Батраченко, В. Ченцов та інші / За заг. ред. доктора юрид. наук, професора В. Тертишника. Київ: Алерта, 2025. 536 с. ISBN 978-617-566-897-9
2. Гавриленко В. В. Імплементація міжнародних принципів щодо протидії корупції у національне законодавство: європейський досвід. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2025. Випуск 2 (61). С. 180-184. DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v2.2025.31>.
3. Закон України «Про Бюро економічної безпеки України». Науково-практичний коментар. Вид. 2-ге, доп. і перероб. / В. Тертишник, В. Ченцов, І. Тертишник, О. Тертишник, Г. Руденко. Київ: Алерта, 2025. 352 с. ISBN 978-617-566-926-6
4. Зозуля Є. В. Система спеціалізованих антикорупційних органів на сучасному етапі державотворення України (правові, організаційні та

функціональні аспекти взаємодії) *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*. 2024. Випуск 1. С. 27-36.

5. Кисляк О. М. Процесуальний статус слідчого у кримінальному процесі. Дисертація канд. юрид. наук за спеціальністю 12.00.09 (081 – Право). Київ: ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», 2025.

6. Матвійчук А. В. Роль антикорупційних органів у розслідуванні корупційних кримінальних проваджень. *Dictum Factum*. 2025 № 1(17). С. 253-257.

7. Микитюк С. Забезпечення незалежності та процесуальної самостійності слідчих Державного бюро розслідувань. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. №4. С. 184-189.

8. Мірковець Д. М. Інститут контрольно-наглядової діяльності та процесуальна самостійність слідчого: аспекти співвідношення. *Юридична наука*. 2020. № 3(105). С. 387-398.

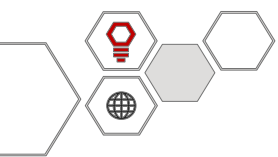
9. Топчій В. В., Шкелебей В.А. Публічно-правова протидія корупції: навчальний посібник. Ірпінь: УДФС, 2016. 206 с.

10. Цимбал П. В., Манзюк О. І. Зарубіжний досвід організації інституцій у сфері антикорупційної діяльності: правові засади вдосконалення діяльності державного бюро розслідувань у світлі адаптації до міжнародних стандартів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 9. С. 32–34.

11. Цуцкірідзе М. С. Кримінальна процесуальна діяльність слідчого: теорія та практика: монографія. Київ :Правова єдність; Алерта, 2020. 559 с.

12. Чайка Р. А. Органи досудового розслідування в Україні та країнах ЄС: порівняльно-правовий аналіз. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2025. Серія ПРАВО. Випуск 89: частина 4. С. 55-61.

13. Шевченко В. С. Конституційні та міжнародні засоби захисту прав людини. *Український політико-правовий дискурс*. 2025. № 11. DOI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15710605>.

URL:

<https://ppdnz.com.ua/index.php/home/issue/view/10> (дата звернення: 04.06.2025).

14. Юрчишин В. М., Юрчишин Ю. В. Процесуальні засади участі прокурора у кримінальних провадженнях про корупційні злочини: монографія. Чернівці: Технодрук, 2021. 188 с.

15. Orobets K, Shkolnikov V, Batrachenko T, Baranovska T, Sereda V. Legislative Categorization of Crimes Committed with the Help of Cryptocurrencies. Management (Montevideo) [Internet]. 2025 Jul. 3 [cited 2025 Jul. 31]. Available from: <https://managment.ageditor.uy/index.php/managment/article/view/253> (дата звернення: 04.06.2025).

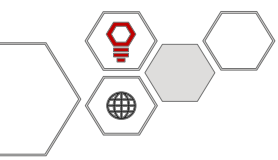
16. Independence of prosecutors in Central EUROPE: ODIHR webinar report. Warsaw, 20 October 2021. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/4/4/511120.pdf> (дата звернення: 04.06.2025).

References

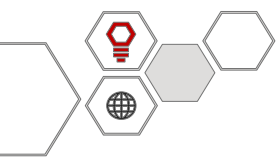
1. Verkhovenstvo prava v diialnosti pravookhoronnykh orhaniv. Monohrafiia / V. Tertyshnyk, T. Batrachenko, V. Chentsov ta inshi / Za zah. red. doktora yuryd. nauk, profesora V. Tertyshnyka. Kyiv: Alerta, 2025. 536 s. ISBN 978-617-566-897-9

2. Havrylenko V. V. Implementatsiia mizhnarodnykh pryntsypiv shchodo protydii koruptsii u natsionalne zakonodavstvo: yevropeyskyi dosvid. Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk. 2025. Vypusk 2 (61). S. 180-184. DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v2.2025.31>.

3. Zakon Ukrainy «Pro Biuro ekonomichnoi bezpeky Ukrainy». Naukovo-praktychnyi komentar. Vyd. 2-he, dop. i pererob. / V. Tertyshnyk, V. Chentsov, I. Tertyshnyk, O. Tertyshnyk, H. Rudenko. Kyiv: Alerta, 2025. 352 s. ISBN 978-617-566-926-6

4. Zozulia Ye. V. Systema spetsializovanykh antykoruptsiinykh orhaniv na suchasnomu etapi derzhavotvorennia Ukrainy (pravovi, orhanizatsiini ta funktsionalni aspekty vzaiemodii) Tsentralnoukrainskyi visnyk prava ta publichnoho upravlinnia. 2024. Vypusk 1. S. 27-36.
5. Kysliak O. M. Protsesualnyi status slidchoho u kryminalnomu protsesi. Dysertatsiia kand. yuryd. nauk za spetsialnistiu 12.00.09 (081 – Pravo). Kyiv: PrAT «VNZ «Mizhrehionalna Akademiia upravlinnia personalom», 2025.
6. Matviichuk A. V. Rol antykoruptsiinykh orhaniv u rozsliduvanni koruptsiinykh kryminalnykh provadzhen. Dictum Factum. 2025 № 1(17). S. 253-257.
7. Mykytiuk S. Zabezpechennia nezalezhnosti ta protsesualnoi samostiinosti slidchykh derzhavnoho biuro rozsliduvan. Aktualni problemy vitchyznianoï yurysprudentsii. 2022. №4. S. 184-189.
8. Mirkovets D. M. Instytut kontrolno-nahliadovoi diialnosti ta protsesualna samostiinist slidchoho: aspekty spivvidnoshennia. Yurydychna nauka. 2020. № 3(105). S. 387-398.
9. Topchii V. V., Shkelebei V.A. Publichno-pravova protydiia koruptsii: navchalnyi posibnyk. Irpin : UDFS, 2016. 206 s.
10. Tsymbal P. V., Manziuk O. I. Zarubizhnyi dosvid orhanizatsii instytutsii u sferi antykoruptsiinoï diialnosti: pravovi zasady vdoskonalennia diialnosti derzhavnoho biuro rozsliduvan u svitli adaptatsii do mizhnarodnykh standartiv. Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal. 2020. № 9. S. 32–34.
11. Tsutskiridze M. S. Kryminalna protsesualna diialnist slidchoho: teoriia ta praktyka: monohrafiia. Kyiv :Pravova yednist; Alerta, 2020. 559 s.
12. Chaika R. A. Orhany dosudovoho rozsliduvannia v Ukraini ta krainakh YeS: porivnialno-pravovyi analiz. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. 2025. Seriia PRAVO. Vypusk 89: chastyna 4. S. 55-61.

13. Shevchenko V. S. Konstytutsiini ta mizhnarodni zasoby zakhystu prav liudyny. Ukrainskyi polityko-pravovyi dyskurs. 2025. № 11. DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15710605>. URL: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/issue/view/10> (access date: 04.06.2025).
14. Iurchyshyn V. M., Yurchyshyn Yu. V. Protsesualni zasady uchasti prokurora u kryminalnykh provadzhenniakh pro koruptsiini zlochyny: monohrafiia. Chernivtsi: Tekhnodruk, 2021. 188 s.
15. Orobets K, Shkolnikov V, Batrachenko T, Baranovska T, Sereda V. Legislative Categorization of Crimes Committed with the Help of Cryptocurrencies. Management (Montevideo) [Internet]. 2025 Jul. 3 [cited 2025 Jul. 31]. Available from: <https://managment.ageditor.uy/index.php/managment/article/view/253> (access date: 04.06.2025).
16. Independence of prosecutors in Central EUROPE: ODIHR webinar report. Warsaw, 20 October 2021. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/4/4/511120.pdf>